

„Legislația fiscală în anul 2022.»
«Contralele fiscale planificate: drepturile și obligațiile contribuabililor».

Modificări în legislația fiscală 2022, scurte comentarii. Titlul I, II

Prin Legea nr. 204 din 24 decembrie 2021 (MO nr. 325-333 din 31 decembrie 2021) au fost operate mai multe modificări în diferite acte legislative importante pentru munca contabilului. Va prezentăm comentariile noastre ce țin de modificările operate prin această lege.

Modificări la Codul

fiscal

Dispoziții

1. La art. 5 *Noțiuni generale* pct. 28), în care este prezentată noțiunea de „Cod fiscal” a persoanei fizice cetățean lit. c) este prezentată într-o nouă redacție:

„c) codul personal (IDNP) atribuit persoanei fizice cetățean al RM de către autoritatea competentă... În cazul lipsei codului personal (IDNP), codul fiscal reprezintă seria și numărul (fără spații) al pașaportului, iar dacă nu dispune de pașaport – seria și numărul (fără spații) al certificatului de naștere sau al altui act de identitate”;

Comentarii:

Modificările operate au caracter de redactare mai bună a textului. Textul adăugat este evidențiat (anterior se conținea la lit. d)). A fost concretizat că codul fiscal este constituit din seria și numărul actului de identitate fără spații;

-lit. e) - definiția codului fiscal pentru persoana fizică cetățean străin - este prezentată într-o redacție nouă:

„e) codul personal (IDNP) atribuit persoanei fizice cetățean străin sau apatrid de către autoritatea competentă conform cadrului normativ, iar în cazul lipsei acesteia, codul fiscal reprezintă seria și numărul (fără spații) al pașaportului persoanei respective din țara de origine, valabil la momentul atribuirii codului fiscal de către SFS. În cazul modificării datelor, SFS ajustează datele din sistemul său informațional”.

Impozit pe venit

2. Art. 20 *Sursele de venit neimpozabile* lit. y) potrivit căreia sunt scutite de impozit „y) *veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), de la predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), precum și a acumulatorilor electrice uzate*”;

Comentarii:

Conținutul acestei norme a fost semnificativ redus. Au fost excluse veniturile persoanei fizice de la predarea materiei prime secundare, inclusiv *a reziduurilor și deșeurilor de metale feroase și neferoase, a reziduurilor industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora*. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2022, veniturile respective vor fi impozitate la sursa de plată la cota de 12%.

-lit. z¹⁷) care prevede scutirea de impozit a „z¹⁷) *venitul din anularea sau recuperarea cheltuielilor*, veniturile din reducere sau anularea provizioanelor, pentru care nu s-au acordat deduceri în scopuri fiscale”;

Comentarii:

Aria de aplicare a acestei norme a fost lărgită, textul adăugat este evidențiat. Astfel, sub incidența acesteia cad veniturile din anularea sau recuperarea unor cheltuieli care anterior nu au fost permise spre deducere în scopuri fiscale.

Semne de întrebare

1. *Constituirea provizioanelor este obligatorie conform reglementărilor contabile?*

* *Provizioane – datorii* cu exigibilitate sau valoare incertă.

Exemplu. Entitatea Y în 2021 a suportat cheltuieli pentru reparația prejudiciului cauzat unei terțe persoane în cadrul unui accident în sumă de 25,000 lei. În declarația VEN12 pentru A/2021 aceste cheltuieli au fost ajustate în scopuri fiscale (excluse din deducere) deoarece nu sunt conforme cu alin.(1)art. 24 din CF. În 2022 Y a încasat de la persoana vinovată în accident o compensație în sumă de 26,500 lei. Această sumă a fost reflectată în componența venitului.

Astfel, în conformitate cu modificările operate, în VEN12 pentru A/2022 Y va ajusta

(exclude) în scopuri fiscale venitul în formă de compensație în limita cheltuielilor neacceptate spre deducere în anul 2021 – 25,000 lei.

-lit.z¹⁸), care prevede scutirea de impozit a veniturilor persoanelor fizice cetățeni (angajați) în formă de plăți efectuate de angajator pentru testarea salariaților în vederea depistării prezenței virusului SARS- CoV-2 (COVID-19), a fost completată cu textul „și pentru vaccinarea salariaților împotriva SARS- CoV-2”.

Comentarii:

Plățile angajatorului efectuate pentru vaccinarea angajaților (costul vaccinului) împotriva la virusul COVID-19 constituie sursă de venit neimpozabilă pentru angajați.

În înțelegerea noastră, costul vaccinului nu constituie venit pentru persoanele fizice. Corespunzător, nu este necesar ca un venit neexistent să fie scutit de impozit.

Semne de întrebare

1. *Recunoașterea cheltuielilor suportate pentru instruirea angajaților ca venit impozabil al acestora (exemplu din practica fiscală).*

3. Art. 24 **Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător** se completează cu alin.(15²) cu următorul cuprins:

„(15²) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de contribuabili sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru destinate activității asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații”

Asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații au statut de organizații necomerciale și au ca scop acordarea serviciilor utilizatorilor de apă pentru irigații. Activitatea acestora este reglementată de o lege specială nr. 171 din 09-07-2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații;

-alin.(19²) după modificările operate va avea următoarea redacție:

„(19²) Fără a aduce atingere prevederilor din prezentul articol, cu excepția alin.(1), se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice plăți efectuate în folosul angajatului, în raport cu care au fost calculate contribuțiile de asigurări de stat obligatorii și ~~au fost reținute~~ și/sau au fost reținute primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariu, datorate de angajator și angajat”.

Comentarii:

Am evidențiat textul care a fost exclus și textul care a fost adăugat (cu bold). Aplicarea acestei norme a fost lărgită. Sub incidența acestei norme pot cădea plăți în folosul angajatului care nu constituie bază de calcul a contribuțiilor de asigurări de stat obligatorii dacă acestea constituie bază de reținere a primelor de asigurare de asistență medicală și a impozitului pe venit din salariu.

Exemplu. Entitatea X în 2022 a oferit cadouri (bunuri) angajaților săi cu ocazia jubileului în sumă de 46,000 lei. Valoarea cadourilor constituie bază de calcul (reținere) a primelor de asigurare medicală și impozitul pe venit din salariu, dar nu s-au calculat contribuții de asigurări sociale (24%) (pct. 12) anexa3 la Legea nr. 489/1999).

Astfel, în 2022 valoarea cadourilor va fi deductibilă în scopuri fiscale;

-alin.(25), care prevede deducerea cheltuielilor suportate de angajator pentru testarea salariaților în vederea depistării prezenței virusului SARS-CoV-2 (COVID-19), a fost completat cu un text din care reiese că se permite deducerea cheltuielilor angajatorului „și pentru vaccinarea salariaților împotriva SARS-CoV-2”;

Astfel, cheltuielile suportate de angajator pentru vaccinarea salariaților împotriva COVID-19 se permit spre deducere în scopuri fiscale.

4. La art. 26¹ **Deducerea amortizării mijloacelor fixe** au fost operate următoarele modificări:

-la alin.(14) care prevede „(14) Prin derogare de la alin.(12) și (13), suma subvențiilor obținute ca urmare a efectuării investițiilor prin procurarea MF din sursele proprii nu influențează asupra mărimii valorii **costului** de intrare a MF”;

Comentarii:

Am evidențiat cuvântul din textul acestei norme care a fost exclus și cel care a fost adăugat (cu bold). Această modificare are caracter de redactare a textului. Noțiunea folosită în această normă a fost adusă în conformitate cu noțiunea corespunzătoare din Regulamentul privind calculul amortizării MF în scopuri fiscale.

Alin. (14) prevede că costul MF în scopuri fiscale nu este influențat de subvenția primită în situația în care investiția în procurarea MF din sursele proprii anticipează alocarea subvenției. În același timp, atragem atenția că aplicarea acestei norme nu este certă.

Exemplu. Entitatea X în 2021 a procurat un utilaj în sumă 65,000 lei în baza unui contract de vânzare-cumpărare, plata către furnizor va fi efectuată în 3 rate pe parcursul a 3 ani. În 2022 în cadrul unui proiect de asistență tehnică a primit subvenții pentru utilaj în proporție de 50% din costul acestuia, la data primirii subvenției X are datorie față de furnizorul utilajului în sumă de 44,000 lei. Care va fi valoarea amortizabilă (costul de intrare) a utilajului în scopuri fiscale?

-la alin.(15) care prevede că „(15) În scopuri fiscale, nu se recunosc diferențele din reevaluarea și **deprecierea** mijloacelor fixe” a fost completat cu cuvântul evidențiat (cu bold). Astfel, diminuarea valorii contabile a MF ce ține de deprecierea acestora nu va modifica valoarea amortizabilă a MF în scopuri fiscale.

Exemplu. Entitatea J în 2020 a procurat un utilaj la valoarea de 23,600 lei. În 2022, în rezultatul uzurii morale a utilajului acesta a fost depreciat cu 5,600 lei. Astfel, în

rezultatul deprecierei valoarea contabilăa utilajului va fi diminuată cu 5,600 lei, care va fi reflectată la cheltuieli. Însă, deprecierea nu va influența valoarea amortizabilă în scopuri fiscale a utilajului;

-la alin.(18) care prevede „(18) *Valoarea Costul de intrare a MF se stabilește în conformitate cu prevederile SNC sau ale IFRS, care nu contravin prevederilor prezentului cod*”;

5. Art.27¹ *Norme speciale aplicabile rezidenților parcurilor IT pentru deducerea cheltuielilor privind amortizarea și reparația MF* a fost prezentat într-o redacție nouă.

Agenții economici care pe parcursul anului fiscal obțin sau li se retrag titlul de rezident al parcului IT au dreptul la deducerea în scopuri fiscale a cheltuielilor privind amortizarea și reparația MF conform art.26¹ pentru perioada aplicării regimului de impozitare conform titlului II din CF.

În varianta precedentă a normei, rezidenții parcului IT nu aveau dreptul la deducerea cheltuielilor privind amortizarea (reparația) MF pe parcursul anului fiscal în care au devenit rezidenți ai IT parc.

6. La art. 33 *Scutiri personale* au fost operate următoarele modificări:

-scutirea personală a persoanei fizice cetățean a fost majorată de la **25,200 lei/an** până la **27,000 lei/an** (sau 2,250 lei/lună) (alin.(1) art. 33 CF);

-scutirea personală majorată pentru persoanele enumerate la alin.(2) a fost majorată de la **30,000 lei/an** până la **31,500 lei/an**.

7. La art.34 *Scutiri acordate soției (soțului)* a fost majorată scutirea personală suplimentară la care are dreptul persoana fizică aflată în relații de căsătorie cu orice persoană specificată la art. 33 alin.(2) de la **18,900 lei/an** la **19,800 lei/an**.

8. La art. 35 *Scutiri pentru persoanele întreținute* alin.(1) a fost majorată scutirea adăugătoare la care are dreptul persoana fizică cetățean pentru fiecare persoană întreținută de la **4,500 lei/an** până la **9,000 lei** și scutirea adăugătoare majorată pentru persoana întreținută cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale (din naștere) sau din copilărie, sau cu dizabilități severe și accentuate – de la **18,900 lei/an** până la **19,800 lei/an**.

9. Titlul II din CF se completează cu un articol nou 51⁴ *Administrația parcurilor pentru tehnologia informației* prin care sunt scutite de impozit pe venit sursele de venit ale administrației parcului IT prevăzute la art. 6 alin.(3) din Legea nr. 77/2016 cu privire la parcurile IT.

10. La art. 52 *Organizațiile necomerciale* alin.(1) se completează cu lit. g) cu următorul cuprins:

„g) asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații – conform Legii nr.171/2010 cu privire la asociațiile de apă pentru irigații”.

Asociația utilizatorilor de apă pentru irigații (denumită în continuare Asociație) – formă de asociere a persoanelor fizice și juridice care utilizează apa pentru irigații, în conformitate cu prevederile legii; statutul juridic – asociație (organizație) necomercială.

11. La art. 54² **Obiectul impunerii** (Regimul fiscal al agenților economici subiecți ai sectorului ÎMM) alin.(3) va avea următorul cuprins:

„(3) În obiectul impunerii nu se includ veniturile prevăzute la art. 20”.

Comentarii:

În art. 20 *Sursele de venit neimpozabile* sunt enumerate sursele de venit care sunt scutite de impozit conform metodei generale de impozitare a venitului întreprinderilor. Corespunzător, aceste surse de venit vor fi scutite de impozit și conform Regimului de impozitare pentru subiecții ÎMM (4% din venit). Unele surse de venit care conform acestui regim (4%) anterior erau scutite de impozit, după intrarea în vigoare a acestei modificări vor deveni surse de venit impozabile. De exemplu, „veniturile rezultate din diferența de curs valutar”, „veniturile din decontarea datoriei dacă aceasta provine dintre persoane interdependente”, etc.

Teme de discuție:

1. Sursă de venit impozabil cu 4% este valoarea netă a diferențelor de curs valutar (622-722) sau valoarea înregistrată în creditul contului 622?

12. La art. 90¹ **Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit** au fost operate următoarele modificări:

- la alin.(3³), care prevede reținerea impozitului din câștigurile de la jocurile de noroc, câștigurilor dela de la loterii și/sau pariuri sportive în parte ce valoarea fiecărui câștig depășește 1% din scutirea personală stabilită la art.33 din CF; câștigurile de la companiile promoționale în partea în care valoarea fiecărui câștig depășește mărimea scutirii personale stabilite la art. 33 alin.(1), cota impozitului se majorează de la 12% la 18%;

Exemplu. Entitatea în cadrul companiei promoționale a achitat persoanei fizice Ion Popa un câștigul bănesc în sumă de 9,800 lei. Ion Popa are obligația să rețină impozit la sursa de plată?

- la alin.(3⁴), care prevede modul de impozitare și înregistrare a contractelor de locațiune a bunurilor imobiliare între persoane fizice cetățeni, se operează o modificare prin care se majorează termenul limită de înregistrare obligatorie a contractelor de locațiune la SFS de către locatori - persoane fizice cetățeni „în termen de 3 zile” de la data încheierii contractului până la 7 zile;

- la alin.(5), care stabilește pragul venitului persoanelor fizice cetățeni de la vânzarea producției agricole (alin.(3⁵) art.90¹ din CF) sau veniturile specificate la art. 20 lit. y) (livrarea deșeurilor și reziduurilor din hârtie, carton, etc) și y²) (predarea laptelui) pasibil verificării de către SFS, a fost modificat pragul venitului persoanelor fizice cetățeni pasibil verificării în cadrul controalelor fiscale de la 300,000 lei/anual la 100,000

lei/anual. Astfel, a fost diminuat pragul de la 300,000 lei la 100,000 lei a achizițiilor de la persoane fizice cetățeni pentru care SFS nu efectuează verificări.

Taxa pe Valoarea Adăugată

13. La art. 95 **Obiecte impozabile** alin.(2) lit. f) a fost prezentată într-o nouă redacție: nu constituie obiect impozabil „f) eliberarea și stocarea bunurilor materiale în procesul de înprospătare simultană, înprospătare cu decalaj în timp și împrumut al acestora în conformitate cu prevederile Legii nr. 104/2020 cu privire la rezervele de stat și de mobilizare;”. Această modificare are caracterul de redactare și îmbunătățire a conținutului textului acestei norme cu scopul de a elimina incertitudinile în aplicare.

14. La art.96 **Cotele TVA** lit. b) (cote reduse a TVA) liniuța a două în care este stipulată cota redusă de 8% la medicamente a fost operată o modificare a textului (Ministerul Sănătății și Protecție Sociale se substituie cu Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale cu referință la autorizarea medicamentelor).

15. La art. 103 **Scutirea de TVA** alin.(1) pct. 10, care se referă la scutirea de TVA a serviciilor medicale, a materiei prime utilizată la producerea și prepararea medicamentelor, cuvintele „Ministerul Sănătății și Protecție Sociale” se substituie cu „Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale” cu referință la organul de autorizare a medicamentelor;

- la pct. 27), care se referă la scutirea de TVA a serviciilor din sfera științei și inovării, cu referință la organul de acreditare a organizațiilor din acest, sintagma „Consiliul Național pentru acreditare și Atestare” se substituie, în ambele cazuri, cu sintagma „Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare”.

16. La art. 104 **Livrările scutite de TVA cu drept de deducere** lit. g), care prevede cota TVA 0% la serviciile prestate de întreprinderile industriei ușoare în cadrul contractelor de prelucrare în regim vamal de perfecționare activă, a fost operată modificare cu caracter de redactare a textului legată de modificarea în denumirea Ministerului Economiei.

Teme de discuție:

1. Care este diferența dintre livrări scutite de TVA cu drept de deducere și livrări scutite de TVA fără drept de deducere?

2. Calculul proratai TVA, prorata în cazul livrări ocazionale scutite de TVA.

17. La art. 108 **Termenele obligației fiscale** alin.(9), care stabilește că data obligației fiscale la procurarea proprietății întreprinderilor declarate în proces de insolvență se consideră data plății sau data primirii proprietății de către cumpărător, au fost operate modificări prin care au fost excluse de sub incidența acestei norme „bunurile imobiliare”. „Pentru bunurile imobiliare, data obligației fiscale se stabilește conform alin.(3)” – data trecerii bunurilor imobiliare în proprietatea cumpărătorului la data înscrierii lor în registrul bunurilor imobiliare.

18. La art.117¹ *Cazuri speciale de eliberare a facturilor fiscale*, art.(14) va avea următorul cuprins:

„(14) La efectuarea livrărilor de servicii și de produse petroliere, în cazul utilizării e-facturii, furnizorul eliberează factura fiscală în termen ce nu poate depăși 10 zile calendaristice ale lunii următoare celei în care a avut loc livrarea documentată prin factura fiscală respectivă.”.

Comentarii:

În comparație cu varianta precedentă a acestei norme am evidențiat următoarele divergențe:

- 1) Au fost excluse din text cuvintele: energia electrică, energia termică, gazul natural care erau distinct enumerate. Aceste active nu pot fi atribuite la categoria de servicii deoarece sunt bunuri (marfă). Corespunzător, livrarea acestor bunuri în continuare nu cade sub incidența acestei norme;
- 2) Termenul de 10 zile de eliberare a e-facturii în varianta nouă nu este legat de data livrării, dar de 1 zi a lunii următoare lunii în care a fost efectuată livrarea. De exemplu, livrarea serviciilor a fost efectuată la 12 ianuarie 2022, e-factura pentru această livrare poate fi eliberată până la 10 februarie 2022;
- 3) Conform art.117¹ alin.(2), la efectuarea **livrărilor regulate** de mărfuri, servicii (energie electrică, termică, apă, gaz etc.) pe parcursul unei perioade, furnizorii **eliberează factură fiscală pentru perioada în care a fost efectuată livrarea, odată cu prezentarea către cumpărător a contului.**
- 4) Subsecvent, menționăm că, în redacția Legii 204/2021, din art.117¹ alin.(14) al CF *au fost excluse livrările de energie electrică, energie termică, gaz natural, servicii publice de telefonie fixă și mobilă, servicii comunale.* Astfel, pentru *livrările de energie electrică, energie termică, gaz natural, servicii publice de telefonie fixă și mobilă, servicii comunale* agenții economici urmează să se conducă de prevederile art.117¹ alin.(2) din CF și nu de prevederile art.108 din CF, după caz, ținând cont de faptul că pentru aceste categorii de livrări este prevăzută o normă specială.

Accizele

19. Au fost operate modificări în Anexa nr.1 la Titlul IV în care este prezentată cota accizelor pentru diferite mărfuri (țigări poziția tarifară 240210000; 240290000). Lista mărfurilor supuse accizelor a fost completată cu o poziție nouă: ex.382499960 Cartușe și rezerve pentru țigarete electronice; preparate destinate utilizării în cartușe și rezerve pentru țigarete electronice.

20. Anexa nr.2 „Cota accizei pentru mijloacele de transport” este prezentată într-o nouă redacție. Anexa este divizată în 3 tabele, alte diferențe semnificative n-am identificat.

Administrarea fiscală

21. La art.133 *Atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat* alin.(1) pct. 3) a fost exclusă

obligația SFS de ține de „controlul” activității serviciilor de colectare a impozitelor și taxelor (din cadrul primăriilor).

22. Art. 148 *Selectarea, încadrarea și concedierea funcționarilor fiscali* se completează cu alin.(6¹) din care reiese că transferul funcționarului fiscal într-o funcție echivalentă în aceeași localitate în interesul serviciului poate fi făcut fără acordul funcționarului.

23. La art.156 *Atribuțiile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor* alin.(2) se completează cu un enunț din care reiese că acestui serviciu i se atribuie împuterniciri de executare silită a obligației restante în raport cu plățile și contribuabilii administrați.

24. Art. 158 *Obligațiile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale* se completează cu lit. k¹) din care reiese că obligațiile acestui serviciu se completează cu împuterniciri de executare silită a obligației restante în raport cu plățile și contribuabilii administrați.

25. La art. 163 *Locul, termenele și modul de atribuire a codului fiscal* alin.(1) prezentat într-o nouă redacție: „(1) Persoanele indicate la art. 162 alin.(1) lit. a) (*întreprinderi – notă VC*) și c) (*nerezidenți care au obiecte impozabile în RM*) li se atribuie cod fiscal de către subdiviziunea SFS competentă”.

În varianta veche a legii se făcea referință la subdiviziunea teritorială a SFS;

-la alin.(6) s-a efectuat o modificare cu caracter de redactare mai bună a textului din care reiese că codul fiscal al persoanei fizice cetățean reprezintă codul personal (IDNP) atribuit conform cadrului normativ de către autoritatea competentă.

26. La art. 177 *Stingerea obligației fiscale prin executare silită* se completează textul cu cuvinte din care reiese că acțiunile SFS pentru executarea silită a obligației fiscale se efectuează „în limitele competenței” (text adăugat) acesteia.

27. La art. 195 *Organele abilitate cu executare silită a obligației fiscale* alin.(1) se completează textul cu cuvinte din care reiese că acțiunile SFS pentru executarea silită a obligației fiscale se efectuează „în limitele competenței” (text adăugat) acesteia;

-alin.(2), care prevedea efectuarea executării silite a obligației fiscale calculate de către serviciul de colectare a impozitelor și taxelor în comun cu SFS, a fost abrogat.

28. La art. 202 *Ridicarea sechestrului* alin.(1) lit. g) a fost completată cu cazul de ridicare a sechestrului în baza încheierii cu CNAS a contractului privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale.

29. La art. 244 *Reprezentantul și confirmarea împuternicirilor lui* alin.(6) a fost modificat: „(6) Împuternicirile avocatului se certifică prin *procură* (mandat – varianta veche)”.

Taxele locale

30. La art. 288 *Noțiuni* pct. 1¹) care prevedea stabilirea prin lege a cotei maxime a taxei locale a fost abrogat. Astfel, cota (mărimea) taxei locale nu mai este limitată prin lege;

-din pct. 3), care stabilește că cota taxei locale concrete este stabilită de autoritatea administrației publice locale la adoptarea bugetului local respectiv, a fost exclusă prevedere care limita cota maximă a cotei taxei locale;

-articolul se completează cu pct. 17¹) cu următorul cuprins:

„17¹) Parcaj – loc special amenajat, utilizat pentru staționarea temporară a unităților de transport și autorizat de autoritatea administrației publice locale”. Astfel, prin această modificare a fost definit obiectul impozitării cu o nouă taxă locală – Taxa pentru parcaj.

31. Art. 289 *Relațiile reglementate de prezentul titlu*, alin.(2) a fost completat cu lit. n¹) prin care în lista taxelor locale reglementate de CF a adăugată „n¹) taxa pentru parcaj”.

32. Art. 290 *Subiecții impunerii* se completează cu lit. n¹) prin care se stabilesc subiecții impunerii cu taxa nouă: „n¹) taxa pentru parcaj – persoanele juridice sau fizice posesoare de autovehicule, care utilizează parcajul;”;

-lit. p) va avea următorul cuprins: „p) taxa pentru salubritate – persoanele fizice înregistrate în calitate de proprietar al bunului imobil cu destinație locativă (casă de locuit; apartament)”.

33. Art.291 *Obiectul impunerii și baza impozabilă* alin. (1):

-la lit. b) ce ține obiectul impunerii cu taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor, a fost exclusă excepționează ține „loteriilor organizate prin intermediul sistemelor de comunicații electronice”;

-alineatul se completează cu lit. n¹) prin care se stabilește obiectul impunerii pentru taxa nouă: „la taxa pentru parcaj – locul de parcare special amenajat *pe domeniul public* și autorizat de autoritatea administrației publice locale, utilizat pentru staționarea unității de transport pe un anumit termen”.

Teme de discuție:

1. *Locurile de parcare organizate pe un teritoriu privat constituie obiect al impunerii cu taxa pentru parcaj?*

2. *Taxa pentru parcare și Taxa pentru parcaj – care este diferența?*

34. Art. 292 *Cotele și termenele de plată a taxelor locale* alin.(1), care stabilește că termenele de plată a taxelor locale, de prezentare a dărilor de seamă fiscale sunt stabilite în anexa la titlul VII, se introduce o excepție „cu excepția taxei stipulate la art. 291 lit. n¹)” (taxa pentru parcaj);

-alin.(2) a fost operată o modificare cu conținut de redactare a textului.

35. La art. 293 *Modul de calculare* alin.(1)-(3) se prezintă într-o nouă redacție.

Modificările țin de modificările operate în anexa la titlul VII din CF, introducerea Taxei pentru parcaj și redactarea mai bună a textului normelor corespunzătoare.

36. La art. 294 **Plata taxelor locale**, alin.(2) prezentat într-o nouă redacție: „(2) Taxele locale specificate la art. 289 alin.(2) lit. k) (taxa la posesorii de câini), n¹) (taxa pentru parcaj) și p) (taxa pentru salubritate) pot fi achitate nemijlocit organului de autoritatea administrației publice locale”.

37. La art. 297 **Atribuțiile autorității administrației publice locale**:

-la alin.(5) și (6) modificările operate au caracter de redactare a textului;

-la alin.(7) la lista taxelor locale pentru care mecanismul de administrare a acestora se stabilește de către autoritatea administrației publice locale a fost completată cu taxa pentru parcaj;

-la alin.(8)) modificările operate au caracter de redactare a textului;

-alin.(9) este prezentat într-o redacție nouă, n-am stabilități divergențe care modifică conținutul normei;

-la alin.(10) modificările operate au caracter de redactare a textului.

38. Art. 298 **Responsabilitatea**, modificările operați țin de introducerea unei taxe locale noi – Taxa de parcaj.

39. Anexa la titlul VII în care este prezentată lista taxelor locale, baza impozabilă a obiectului impunerii, unitatea de măsură a cotei, termenele de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă este prezentată într-o redacție nouă. Din varianta veche a fost exclusă mărimea maximă a cotei care poate fi stabilită de autoritatea administrației publice locale.

Taxele rutiere

40. La art. 352 **Modul de calculare și de achitare a taxei, de prezentare a dărilor de seamă** (Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele a căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror dimensiuni depășesc limitele admise), alin.(1) a fost operată o modificare cu caracter de redactare a textului.

Atenție! Termenul limită de prezentare a dării de seamă fiscale TFD19 A/2021 – 25 ianuarie 2022.

Ale regimuri fiscale

41. Art. 368 **Subiecții impunerii** (Regimul fiscal al rezidenților parcurilor IT) alin. (2), modificările operate sunt îndreptate pentru excluderea redundanțelor. De exemplu, în calculul cotei venitului din vânzări se va include venitul obținut din vânzarea serviciilor, lucrărilor, produselor (mărfurilor). Astfel, au fost excluse cuvintele venituri înregistrate în evidența contabilă” care creau incertitudini.

42. La art. 369 **Obiectul impunerii** alin. (2) în care este prezentată formula de calcul a impozitului unic, cuvintele „au lucrat cel puțin o zi” se substituie cu textul „*au lucrat ori s-au aflat în orice tip de concediu plătit sau altă situație în care, în regim standard de impozitare, ar fi realizat venit asigurat cel puțin o zi*”.

Comentarii:

Prin această modificare au fost excluse incertitudinile legate de numărul de angajați incluși în calculul impozitului unic al rezidentului parcului IT în situația în care angajatul s-a aflat în concediu de odihnă, de boală, alte situații.

Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III din Codul fiscal (TVA)

1. La art.4 alin.(6), ultimul alineat în care se vorbește de regimul de impozitarea cu TVA a serviciilor acordate întreprinderilor plătitoare de impozite în bugetul RM de către întreprinderile care nu au legătură cu bugetul RM (Transnistria), a fost operată o modificare prin care cotele reduse ale TVA (art. 96 lit. b)) vor fi aplicabile pentru tranzacțiile (servicii) cu aceste întreprinderi. Anterior putea fi aplicată doar cota de la lit. a) art. 96 din CF.

Teme de discuție:

1. *Regimul de impozitare cu TVA a serviciilor din Transnistria.*

Legea nr. 1056/2000 pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal (Accizele)

1. La art. 4 alin.(6⁵), care prevede obligații fiscale în cazul utilizării distilatelor obținute pe bază de vin în alte scopuri decât cele prevăzute de art. (6¹) (pentru producerea altor mărfuri, conform modului stabilit de Guvern), a fost redactat în scopul concretizării textului.

Legea nr. 1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal (Impozitul pentru bunurile imobiliare)

1. La art. 4 alin.(2) va avea următorul conținut: „Până la **1 ianuarie 2024**, prin derogare de la Codul fiscal, aplicarea impozitului funciar și impozitului pe bunurile imobiliare se reglementează conform prevederilor alin. (4)-(11) din prezentul articol și ale anexelor nr. 1 și nr. 2 la prezenta lege”.

Se extinde termenul de punere în aplicare completă a Titlului VI din CF pe motiv că n-a fost finalizată evaluarea în scopuri fiscale a bunurilor imobile în scopul impozitării.

Comentarii:

Textul modificat a fost evidențiat, în varianta veche era indicată data de 1 ianuarie 2022.

Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale

1. Anexa nr. 3 în care este prezentată Tipurile de drepturi și de venituri aferent căroră nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, pct. 41 a fost

completat cu textul: „ și pentru vaccinarea salariaților împotriva SARS-CoV-2”.

Comentarii:

În continuare cheltuielile suportate de angajator pentru vaccinarea salariaților săi (plata vaccinului) împotriva la COVID-19 nu constituie bază de calcul a contribuțiilor sociale obligatorii (!?).

Codul contravențional

1. Art. 287³ *Încălcarea regulilor privind vinieta* a fost prezentat într-o nouă redacție, a fost modificată cota sancțiunilor pentru aflarea pe teritoriul RM a vehiculului neînmatriculat în RM fără certificatul care atestă achitarea vinietei.

Legea Fondului de susținere a populației nr. 827/2000

1. Art. 4 alin. (1) *Sursele de finanțare a Fondului de susținere a populației sunt:...*, a fost exclusă lit.c):

„c) taxa pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă – în mărime de 2,5 la sută din venitul obținut din vânzările aferente acestor servicii;”.

Alte modificări operate în această lege au caracter de redactare a textului în legătură cu excluderea din sursele de finanțare a Fondului de susținere a populației a taxa pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă.

În continuare sursele de finanțare a Fondului rămân: 1) Taxa de portabilitate (50%); Taxa aeroportuară(50%); 3) operațiunile de procurare a valutei străine de către cetățeni (cecuri de călătorie) (0,1% din suma achitată); 4) sponsorizări, donații, etc.

Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător

La anexa nr.1 NOMENCLATORUL ACTELOR PERMISIVE eliberate de către autoritățile emitente persoanelor fizice și persoanelor juridice pentru practicarea activității de întreprinzător, compartimentul II poziția 67 „*Autorizație de import al medicamentelor*” a fost prezentată într-o nouă redacție (completată cu text din care reiese că va fi supusă autorizației și importul materiei prime pentru producerea medicamentelor, ambalajul primar și secundar utilizat la prepararea/ producerea medicamentelor).

Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal

1. La art. 28 *Scutirea de taxa vamală* la lit. z¹) va avea următorul cuprins:

„z¹) materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (varianta veche: Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale), cu excepția alcoolului etilic, mijloacelor cosmetice, conform listei aprobate de Guvern”.

Modificările operate aduc în concordanță a acestei norme cu art. 96 lit. b) din CF.

Codul vamal al Republicii Moldova

Modificările operate țin de 1) proceduri simplificate de tranzit; 2) ajustarea condițiilor de acordare a statutului de AEO; 2) reglementarea conceptului de destinatar agreeat în sensul Convenției TIR; 3) impact: accelerarea procesului de vămuire, prevenirea și combaterea infracțiunilor vamale.

1. La art. 30 **Dispoziții comune regimurilor vamale cu impact economic** alin.(6), care prevede interzicerea plasării unor mărfuri (alcoolului etilic nednaturat (poziția tarifară 2207), etc.) sub

regimurile vamale antrepozit vamal, perfecționare activă și admitere temporară, au fost limitate excepțiile de la aplicarea acestei norme.

2. La art. 49² **Condiții generale de acordare a autorizației pentru utilizarea procedurilor simplificate de tranzit**, au fost modificate condițiile de acordare a procedurilor simplificate de tranzit inclusiv cerințade „2) nu are datorii la bugetul public național;”.

3. Codul se completează cu art. 49³ **Destinatarul agreeat în sensul Convenției TIR**, Serviciul Vamal autorizează un agent economic, denumit destinatar agreeat, să primească mărfurile expediate în conformitate cu Convenția TIR, astfel încât regimul să fie încheiat în conformitate cu art. 1 lit. d) din Convenția TIR.

4. La art. 50 **Dispoziții generale** (Secțiunea a 8-a Antrepozitul vamal) alin. (2), care prevede lista mărfurilor care pot fi plasate în regim de antrepozit vamal, au fost excluse literele d) și e):

„d) a mărfurilor destinate plasării și/sau scoaterii din destinația vamală prevăzută la capitolul II secțiunea a 14-a (Magazinul duty-free), fără aplicarea drepturilor de import și a măsurilor de politică economică;

e) a mărfurilor pentru comercializare sau, în cazul în care nu s-au comercializat, destinate plasării și/sau scoaterii din destinația vamală prevăzută la capitolul II secțiunea a 14-a (Magazinul duty-free), fără aplicarea drepturilor de import și a măsurilor de politică economică”.

5. La art. 56 **Operațiunile efectuate cu mărfurile plasate sub regimul de antrepozit vamal** alin. (1) Mărfurile plasate sub regimul de antrepozit vamal pot fi supuse următoarelor operațiuni, lit. c) se abrogă: „c) de vânzare-cumpărare între deținătorii licențelor stabilite la capitolul II secțiunea a 14-a (Magazinul duty-free) – pentru mărfurile prevăzute la art. 50 alin. (2) lit. d)”.

6. La art. 127¹ **Măsuri de garantare a obligației vamale**, alin.(12), care prevede prezentarea în unele situații adăugătoare, a fost completat cu textul: „ori să prezinte un amendament la garanția originală privind extinderea termenului de valabilitate și/ sau modificarea cuantumului sumei”.

7. Art. 176 **Termenul de depunere a declarației vamale**, alin.(3) (importul gazelor naturale și a energiei electrice), (3¹) (operatori poștali) au fost operate modificări cu caracter de redactare a textului care nu modifică conținutul.

8. Art. 195³ *Condițiile pentru acordarea statutului de AEO* (Agent Economic Autorizat) (AEO, în funcție de tipul autorizației acordate, este supus unui număr mai mic de controale fizice și documentare la vămuirea mărfurilor decât ceilalți agenți economici), alin.(3) pct. „3) *respectarea legislației vamale sau fiscale*” a fost prezentat într-o nouă redacție în care este dezvăluit conținutul cerințelor privind corespunderea acestei cerințe.

Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale

1. La art. 12 *Transferuri cu destinație specială*, alin. (2) care prevede transferurile cu destinație specială stipulate la alin. (1) lit. b) (b) *infrastructura drumurilor publice locale*)...se vor face în cuantumul de 100% (varianta veche: 50%) din volumul total al taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în RM.

Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar

Au fost operate mai multe modificări care urmează să fie analizate detaliat de persoanele interesate. Noțiunea „Funcție temporar absentă” a fost prezentată într-o redacție nouă, au fost adăugate noțiunile „Funcție vacantă”, „sporul de compensație pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate”.

Art. 24¹ *Retribuirea muncii în timpul de staționare*, art. 26 *Promovarea, transferul, detașareapersonalului* au fost prezentate într-o redacție nouă.

Au fost operate și alte modificări.

Intră în vigoare enumerate mai sus:

Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2022.

Alte acte normative

Legea nr.238 din 24.12.2021 pentru modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale

1. Norme noi pentru asigurarea socială pe bază de contract individual pentru persoanele care nu cad sub incidența de asigurare obligatorie și/sau nu sunt menționate în anexa nr.1 (cu începere din 1999). Plata contribuției se face pentru fiecare an în sumă fixă în mărimea prevăzută în legea bugetului asigurărilor sociale pentru anul în care este semnat contractul.

2. La art. 28 au fost stabilite cazurile în care nu este calculată majorarea de întârziere pentru neplata în termen a contribuțiilor de asigurări sociale de stat (identice cu cele stabilite pentru impozite).

Pentru angajatorii din agricultură, majorarea de întârziere se aplică cu începere de la 1 noiembrie al anului de gestiune.

Posibilități stabilite de eșalonarea stingerii datoriei privind majorările de întârziere și a

amenzilor.

3. Sancțiunile pentru încălcarea regulilor de calculare a contribuțiilor de asigurări sociale în continuare vor fi stabilite în această lege, anterior – Legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

4. *Sumele contribuțiilor de asigurări sociale pot fi estimate prin metode și surse indirecte, în conformitate cu prevederile CF.*

5. *Diminuarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat, stabilite în cotă procentuală, atragerăspunderea contribuabililor conform Titlul V din CF.*

În IALS21 se va reflecta codul țării al cărei cetățean este beneficiarul plății

La 8 octombrie 2021 au intrat în vigoare modificări în Ordinul nr. 95/2020 cu privire la aprobarea formularului tipizat (**Forma IALS21**) „Nota de informare privind salariul și alte plăți efectuate de către angajator în folosul angajaților, precum și plățile achitate rezidenților din alte surse de venit decât salariul și impozitului pe venit reținut din aceste plăți” și Modul de completare a acesteia (în continuare – Ordinul nr.95/2020).

Astfel, în formularul Notei de informare IALS21 (Anexa nr.1 la Ordinul nr.95/2020) , textul din col. 7

„Numărul de luni în care venitul a fost îndreptat spre achitare” a fost substituit cu textul „*Codul țării al cărei cetățean este beneficiarul plății*”.

Concomitent, și în Modul de completare a Notei de informare (Anexa nr. 2 la Ordinul nr. 95/2020), s-a modificat **descrierea indicatorului „în coloana 7”**, având următorul cuprins:

„codul țării al cărei cetățean este beneficiarul plății conform Clasificatorului codurilor țărilor lumii (Anexa nr.3). Coloana 7 nu se va completa în cazul în care beneficiarul plății este cetățean al Republicii Moldova. Dacă beneficiarul plății deține două sau mai multe cetățenii, se va indica cetățenia cu care acesta s-a manifestat în cadrul raportului de muncă sau civil”.

De asemenea, Ordinul nr.95/2020 a fost **completat cu Anexa nr.3 „Clasificatorul codurilor țărilor lumii conform standardului ISO 3166-1 alpha-3 definit de Organizația Internațională de Standardizare.”**

Atenție! Coloana 7 nu se va completa în cazul în care beneficiarul plății este cetățean al RM.

De asemenea, atenționăm asupra faptului că **modificările operate la Ordinul nr.95/2020 sunt puse în aplicare începând cu perioada fiscală de declarare a anului 2021 pentru rapoartele prezentate după intrarea în vigoare a Ordinului**. Prin urmare, pentru entitățile care pe parcursul anului 2021 au avut obligația de prezentare a formularului (s-au lichidat sau s-au reorganizat și deja au prezentat forma IALS21), prevederile Ordinului nu se vor aplica.

Potrivit prevederilor art.92 alin.(3) și alin.(5) din CF, Nota de informare Forma IALS21

urmează a fi prezentată SFS de către persoanele care sunt obligate să rețină impozitul în conformitate cu art.69¹⁸ și art.88–91, cu excepția impozitului reținut pentru câștigurile de la loterii și/sau pariuri sportive în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește scutirea personală stabilită la art.33 alin.(1), până la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal, forma dării de seamă și modul de completare a acesteia fiind stabilită de către Ministerul Finanțelor.

Termenul de prezentare a noii Forme IALS 21 pentru perioada fiscală a anului 2021 este data de **25 ianuarie 2022**.

Atenție! Corectarea erorilor comise în IALS 21 se efectuează prin prezentarea unei dări de seamă corectate în condițiile art. 188 din CF.

Alte modificări în IALS 21 în comparație cu IALS 18 – coloana 10 (scutire cod S) exclusă, coloanele

15 (prime AOAM) și 16 (contribuții ASSO) modificate nesemnificativ, numerotația coloanelor modificată în legătură cu excluderea col.10.

IPC21: modificări în formular începând cu 1 ianuarie 2022

Modificări operate prin Ordinul nr.156 din 29 decembrie 2021 al MF cu privire la modificarea Ordinului MF nr. 94 din 30 iulie 2020 a fost publicat în MO nr.325-333 din 31 decembrie.

Care sunt modificările operate și pe care contribuabili îi vizează aceste modificări?

Modificările menționate au fost operate în preambulul formularului IPC21 și anume rubrica „**După controlul fiscal**” a fost substituită cu două rubrici cu următorul conținut:

- „Declararea contribuțiilor de asigurări sociale recalculat în rezultatul controlului fiscal pentru persoanele asigurate” și
- „Corectarea datelor persoanei asigurate pentru o perioadă supusă anterior controlului fiscal”.

În ce cazuri contribuabili urmează să prezinte darea de seamă forma IPC21, bifând rubrica

„Declararea contribuțiilor de asigurări sociale recalculat în rezultatul controlului fiscal pentru persoanele asigurate” ?

Astfel, contribuabilii cărora în cadrul controlului fiscal le-au fost recalculat contribuțiile de asigurări sociale **sunt obligați, în termen de 30 de zile calendaristice** de la data emiterii deciziei asupra cazului de încălcare a legislației, să prezinte darea de seamă forma IPC21 prin care să declare, *în tabelul nr.2*, numele, prenumele angajaților sau a altor persoane fizice terțe pentru care au fost recalculat CAS, precum și contribuțiile recalculat. Este de menționat că, începând cu anul 2021, informația privind contribuțiile recalculat se declară luând în calcul și contribuțiile declarate anterior, pentru perioada la care se referă recalculul.

În situația dată în darea de seamă forma IPC21, la care se va bifa rubrica „Declararea contribuțiilor de asigurări sociale recalulate în rezultatul controlului fiscal pentru persoanele asigurate”, **tabelul nr.1 nu se va completa** (activ va fi parțial doar tabelul nr.2).

Pentru cine este destinată rubrica din darea de seamă forma IPC21 „Corectarea datelor persoanei asigurate pentru o perioadă supusă anterior controlului fiscal”?

În cazul în care contribuabilul depistează că a comis erori la completarea datelor persoanei asigurate în darea de seamă forma IPC21 (tabelul nr.2), ce **nu țin de obligațiile aferente CAS** (spre exemplu, categoria persoanei asigurate, perioada de muncă, tariful pentru calcularea contribuției, etc.) și care au un impact asupra stabilirii prestațiilor sociale, contribuabilul, până la modificările operate la formularul IPC21, nu avea posibilitatea de a efectua corectările respective, deoarece nu era în drept, după un control fiscal, să prezinte darea de seamă IPC21.

Prin urmare, potrivit modificărilor operate în preambulul dării de seamă forma IPC21 și completarea acestuia cu rubrica „Corectarea datelor persoanei asigurate pentru o perioadă supusă anterior controlului fiscal”, contribuabilii vor avea posibilitatea de a corecta datele persoanei asigurate declarate eronat pentru o perioadă **supusă anterior controlului fiscal**, altele decât datele aferente fondului de retribuire a muncii (col.9 din tabelul nr.2) și a contribuțiilor de asigurări sociale (col.11 din tabelul nr.2) (spre exemplu, categoria persoanei asigurate, codul funcției, perioada de activitate etc.).

Concomitent, potrivit modificărilor operate la formularul IPC21, începând cu perioada lunii ianuarie 2022, indicatorii din tabelul nr.2 și anume cei aferenți indemnizațiilor calculate și achitate din BASS cese reflectau în col.10 din rândurile 2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3, 3.1, 3.2, 3.3 și 3.4 **nu se completează începând cu perioada lunii ianuarie 2022**. *Toate prestațiile de asigurări sociale plătite din mijloacele BASS, în continuare, se calculează și se plătesc de CNAS*

Prin urmare, modificările operate la formularul dării de seamă forma IPC21 vor asigura contribuabililor certitudine la declararea CAS datorate de angajatori.

Reținerea și declararea impozitului pe venit la sursa de plată în anul 2022

Regulamentul cu privire la reținerea impozitului pe venit din salariu și alte plăți ...aprobat prin HG nr.687/2014.

Metodologia reținerii impozitului pe venit din salarii nu a fost modificată, doar quantumul scutirilor s- a modificat.

Indicatori	2021	2022	Diferența
Impozit pe venit			

Persoane fizice (art. 15 alin. (a) CF)	12%	12%	-
Scutirile anuale			
Scutirea personală (art.33 alin. (1) CF)*	25 200 lei	27 000 lei	+1 800 lei
Scutirea p/u persoană întreținută (art.35 alin.(1) CF)	4 500 lei	9 000 lei	+4 500 lei
Scutirea acordată soțului/soției (abrogată din 01.01.2021)	0	0	-
Scutirea majoră acordată soțului/soției(art.34 alin.(2) CF)	18 900 lei	19 800 lei	+ 900 lei
Scutirea majoră p/u persoană întreținutăcu dezabilități (art.35 alin.(1) CF)	18 900 lei	19 800 lei	+ 900 lei
Scutire personală majorată (art.33 alin. (2)CF)	30 000 lei	31 500 lei	+ 1 500 lei
* Notă. În cazul în care venitul anual impozabil este mai mare de 360 000 lei persoana pierde dreptulla scutirea personală.			
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii			
angajator (cota de bază)	24%	24%	-
angajat (abrogat din 01.01.2021)	0%	0%	-
Prima de asigurare obligatorie de asistență medicală			
angajator (abrogat din 01.01.2021)	0	0	-
angajat	9%	9%	-

Exemplu. Entitatea X în luna decembrie 2021 din lipsă de mijloace bănești n-a efectuat plăți salariale angajaților. Corespunzător, angajaților n-au avut posibilitatea să beneficieze de scutirea personală pentru luna decembrie. Este în drept contabilitatea entității X, în aceste condiții, să recalculeze impozitul pe venit din salariile angajaților pentru anul 2021 prin acordarea scutirii pentru luna decembrie?

Teme de discuție:

1. Acordarea scutirilor personale în cazul muncii prin cumul, contract civil de prestări servicii, angajare zilieri.
2. Persoana angajată își retrage cererea pentru persoana întreținută. Contabilitatea va efectuarecalculul impozitului pentru toată perioada de la începutul anului sau va anula scutirea din luna următoare lunii în care a fost depusă cererea?
3. Salariile aferente lunii decembrie 2021 au fost achitate în ianuarie 2022, care cotă a impozitului seaplică, scutirile acordate?
4. Care este limita de vârstă pentru persoana întreținută pentru a avea dreptul la scutirea pentru aceasta (art. 35 din CF)?

Facilități acordate de patron

Facilitățile impozabile acordate de angajator care se includ în venitul impozabil sunt stabilite înarticolul 19 din Codul Fiscal.

Conform lit. a) nu se consideră facilitate suma cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului în mărime de pînă la 50% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593-XV din 26 decembrie2002. Respectiv, pentru anul 2022 această limită constituie 2028 lei (4056 x 50%). Cheltuielile care pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului care vor depăși 2028 lei se vor include în venitul impozabil al salariatului.

Conform lit. d) se consideră facilitate suma dobânzii, determinată reieșind din diferența pozitivă dintrerata medie ponderată a dobânzilor aplicate la creditele noi acordate persoanelor fizice pe un termen ce

depășește 5 ani (rotunjită pînă la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului. Pentru anul 2022 această rată medie ponderată stabilită de BNM constituie 8%.

Exemplu. Entitatea a acordat un împrumut angajatului în mărime de 5 000 lei pe un termen de 1 lună fără dobândă. Urmează să calculăm mărimea facilității acordate angajatului.

Diferența pozitivă a ratelor = 8% - 0% = 8%.

Mărimea facilității = 5 000 x 8% / 365 x 30 = 32,87. Această sumă urmează a fi inclusă în fișa personală de evidență a veniturilor sub formă de salariu și a altor plăți efectuate de către angajator în folosul angajatului în coloana 7.2 ” Suma veniturii îndreptat spre achitare sau plății efectuate în folosul angajatului”.

Alte plăți efectuate în favoarea rezidentului (art. 89, 90 din CF)

Exemplu. Entitatea X achiziționează în 2022 de la o persoană fizică cetățean Z un bun imobil la prețul de 456,000 lei. Z a procurat bunul în 1999 la prețul de 245,000 lei.

Valoarea de piață a bunului la data procurării – 210,000 lei; la data tranzacției (2022) – 450,000 lei; valoarea estimată de Cadastru ÎS în scopul impozitării – 360,000 lei. Care va fi impozitul pe venit reținut de X la sursa de plată?

Teme de discuție:

1. *Entitatea achită persoanei fizice venit în formă de creștere de capital dar care nu prezintă confirmare documentară a bazei valorice a activului de capital, ce impozit va reține la sursa de plată?*

Regimul fiscal al plăților în folosul nerezidentului

Teme de discuție:

1. Obligații de a reține impozit pe venit la sursa de plată din venitul nerezidentului? Venitul nerezidentului obținut în RM.

Raportarea impozitului pe venit reținut la sursa de plată

Potrivit art. 92 alin.(3) din CF, persoanele care au obligația să rețină impozitul în conformitate cu art. 69¹⁸ (persoanele care desfășoară activitate în domeniul achiziției produse agricole) și art. 88-91, cu excepția impozitului reținut pentru câștigurile de la loterii și/ sau pariuri sportive în parte în care valoarea fiecărui câștig nu depășește scutirea personală (art.33 alin.(1)) vor prezenta o dare de seamă în care vor declara venitul achitat și impozitul reținut la sursa de plată în raport la fiecare persoană fizică cetățean, entitate (IALS21; INR14).

Această dare de seamă va include și veniturile scutite de impozitare prealabilă conform art. 90 din CF.

Teme de discuție:

1. Veniturile scutite de impozit conform art. 20 CF se includ în darea de seamă IALS21?
2. Cine prezintă darea de seamă NER 17 și darea de seamă INR 14?
3. Persoanele fizice nerezidente angajați ai întreprinderi în care dare de seamă se includ?

Surse indirecte de informații

Atragem atenția la prevederile art.226¹¹ ***Surse indirecte de informații*** din CF în conformitate cu care unele categorii de entități au obligația să prezinte informații privind unele tranzacții cu persoanele fizice cetățeni (Metode indirecte de estimare a venitului impozabil) inclusiv: băncile (rulajul debitor sau creditor >300,000 lei/persoană/an), companii turistice (servicii >100,000lei/persoană/an), companii de asigurare (prime de asigurare >100,000 lei/persoană/an); notari (contracte autentificate >300,000 lei/persoană/an), întreprinderi – informații despre procurarea mijloacelor de transport (achitat>300,000 lei/persoană/an); întreprinderi – împrumuturi primite/ rambursate de la persoane fizice cetățeni (încasat/rambursat >200,000 lei/persoană/an), societăți de plată (operațiuni >100,000 lei/persoană/an),etc.

Termenele de prezentare a informațiilor se stabilește de SFS (Ordinului Serviciului Fiscal de Stat nr. 427 din 21.08.2018): până la 25 februarie a anului următor anului de gestiune.

Cum se va determina suma cumulativă de 200 mii lei în scopul aprecierii obligațiunii de raportare a împrumuturilor? (9.2.3)

Plafonul de 200 de mii de lei se aplică separat împrumuturilor și separat rambursărilor în procesul defurnizare a informației. Respectiv, obligațiunea de raportare a informației aferente contractarea/rambursarea împrumuturilor apare în cazul, în care în contabilitatea întreprinderii pe parcursul unui an fiscal se înregistrează intrări de sume, acordate de către persoana fizică ca împrumut, ce depășesc cumulativ suma de 200 mii de lei sau se înregistrează rambursări a împrumutului în adresa persoanei fizice, ce depășesc cumulativ suma de 200 mii de lei. Plafonul de 200 mii de lei este stabilit corespunzător persoanei fizice în parte de la care au fost contractate sau căreia i-au fost rambursate împrumuturi pe parcursul unui an fiscal. În cazul depășirii plafonului de 200 mii lei a împrumuturilor contractate sau rambursate de la/către persoane fizice pe parcursul unui an fiscal cumulativ pe întreprindere, fără depășirea acestuia aferent unei persoane fizice, nu apare obligația raportării informației respective.

Exemplu. Administratorul (asociat 100%) entității HJ pe parcursul anului 2021 a suportat cheltuieli din numele entității dar din banii proprii în sumă de 560,000 lei, datoria a fost reflectată în Ct 532. Contract de împrumut nu există. În acest caz, entitatea HJ cade sub incidența declarării împrumutului de la persoana fizică cetățean?

Teme de discuție:

- 1. Apare obligația de raportare a soldului la începutul/finele perioadei de raportare în cazul dacă împrumuturile contractate/rambursate pe parcursul unui an fiscal reflectate în contabilitatea întreprinderii, nu depășesc cumulativ suma de 200 mii de lei, dar soldul la începutul sau sfârșitul perioadei de raportare este mai mare de această sumă?*
- 2. Care este procedura de prezentare a informațiilor pe Anexele nr. 10 și 11, conform Ordinului SFS nr. 427 din 21.08.2018 (9.2.6)?*

Conform Ordinului SFS nr. 427 din 21.08.2018, informația se prezintă doar în format electronic prin intermediul portalului www.sfs.md – ”cabinetul personal” accesând în compartimentul „Persoane juridice”, serviciul „Colectarea informațiilor din sursele indirecte”.

Atenție! Sancțiunile pentru prezentarea tardivă sau neprezentarea informației solicitate în art.226¹¹ din CF sunt stabilite în alin.(6), (7), (8) art. 253 din CF și sunt semnificative.

Prima de asigurare obligatorie de asistență medicală

Conform Legii nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și alte recompense se stabilesc în anexa nr.1. și se calculează

pînă la deducerea (reținerea) impozitelor și altor plăți obligatorii stabilite de legislație. Totodată, legea definește noțiunea de alte recompense care reprezintă orice altă sumă decît salariul, plătită de angajator în folosul angajatului său, precum și alte drepturi și venituri plătite persoanelor fizice, cu excepția drepturilor și veniturilor, prevăzute la art. 20, 89, 90, 90¹ din Codul fiscal, la care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, se stabilesc în anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002.

Mărimea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală se aprobă anual prin legea fondurilor obligatorii de asistență medicală.

Conform Legii FOAM pentru anul 2022 nr. 207 din 06.12.2021 prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense, calculată pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală a rămas neschimbată, fiind stabilită în mărime de 9,0%.

Prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă pentru anul 2022 a fost menținută la nivelul anilor 2019-2021, în mărime de **4056 lei** pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002.

Atenție! Persoanele fizice, incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2, care pe parcursul anului se includ în una din categoriile de plătitori prevăzute la pct.2 din anexa nr.1 și care confirmă **achitarea integrală** a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru anul respectiv nu vor achita prima de asigurare în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense pentru perioada respectivă. Prin urmare, dacă persoana a achitat la începutul anului prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă cu o reducere (mărimile reducerilor sînt stabilite în legea fondurilor obligatorii de asistență medicală), atunci la angajare la serviciu de la aceasta persoană se vor reține prime de asigurare în formă de contribuție procentuală la salariu, dacă nu va confirma că a achitat integral valoarea primei în sumă fixă de 4056 lei.

Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii

Conform articolul 17 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489/1999 din 08.07.1999 categoriile de plătitori și de asigurați, cotele de contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, baza de calcul al acestora și termenele de virare la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și tipurile prestațiilor sociale asigurate sînt prezentate în anexa nr. 1 la prezenta lege.

Sub noțiunea de **recompensă** se subînțelege orice sumă, alta decît salariul, plătită de angajator în folosul persoanelor angajate prin contract individual de muncă, al

persoanelor aflate în raporturi deserviciu în bază de act administrativ ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, inclusiv drepturile în natură reglementate prin acte normative sau contract colectiv de muncă, cu excepția drepturilor și veniturilor aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.

Contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) se aprobă anual prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Astfel conform Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022 nr. 206 din 06.12.2021 au fost stabilite următoarele contribuții în sumă fixă anuală:

24 255 de lei - contribuția de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală calculată pentru plătitorii liber-profesioniști ce practică activitate în sectorul justiției;

3 270 de lei - contribuția de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală calculată pentru persoanele fizice care exercită activități în calitate de zilieri;

12 838 de lei pe an - contribuția de asigurări sociale de stat în sumă fixă anuală pentru alte categorii de persoane pentru care sînt stabilite contribuții în sumă fixă (persoane neangajate, fondatori ai întreprinderilor individuale, persoane fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, titularii patentei de întreprinzător și alte categorii);

3 270 de lei pe an - contribuția de asigurări sociale de stat în sumă fixă anuală pentru persoanele fizice proprietari sau arendași de terenuri agricole care lucrează terenul în mod individual.

Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii sînt stabilite în Anexa nr. 3 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489/1999 din 08.07.1999

Sanctiuni pentru neachitare în termen

În baza prevederilor art. 228 alin. (3) din CF mărimea anuală a majorării de întârziere pentru anul 2022 pentru neachitarea în termen a obligațiilor fiscale la bugetul de stat și bugetele

locale constituie 11% sau 0,0301% zilnic.

Pentru neplata în termen a contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii atrage după sine calcularea unei majorări de întârziere de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere, inclusiv pentru ziua de transfer al sumei datorate. Calcularea majorării de întârziere se efectuează decît la Casa Națională de Asigurări Sociale, fără emiterea unei decizii speciale.

Neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală atrage după sine calcularea unei penalități în mărime de 0,1 % din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

Sanctiuni noi pentru încălcarea regulilor de ținere a contabilității

A fost elaborat un proiect de lege privind modificarea art. 295 din Codul contravențional, care stabilește responsabilitățile (sanctiunile) pentru încălcarea regulilor de organizare și de ținere a contabilității, de întocmire și prezentare a situațiilor financiare. Modificările țin atât de reformularea încălcărilor penalizate (am fost adăugate și altele noi), cât și mărirea sancțiunilor aplicate.

Se prevede amendă de la 60 la 80 de unități convenționale pentru neauditarea situațiilor financiare pentru entitățile care au această obligație.

Codul muncii legitimează semnătura electronică și notificarea

Prin Legea nr. 175/2021 au fost operate modificări în Codul Muncii (în vigoare din 175/2021):

-noua redacție a art. 56 alin.(3) permite semnarea contractului individual de muncă (CIM) nu doar cu aplicarea semnăturii olografice, dar și cu semnătura electronică avansată calificată. Aceiași posibilitate prevăzută și pentru acordul de modificare a CIM (art. 68 alin.(1));

-art. 74 alin.(3) va permite ca ordinul angajatorului privind transferul la altă muncă să fie adus la cunoștința salariatului nu doar sub semnătură, ci și prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării/ înștiințării, în termen de 3 zile lucrătoare.

CNAS atenționează plătitorii de contribuții

CNAS atrage atenția la numeroasele neconcordanțe dintre informațiile prezentate în IPC21 și IRM19, care au ca sursă erorile în prezentarea informațiilor din IRM19:

-neconcordanța dintre perioada de angajare sau încetare a raporturilor de muncă, indicată în IRM19 și perioada de activitate, declarată în IPC21;

-date privind venitul asigurat al unei persoane este prezentat în IPC21, fără a fi prezentat IRM19 la angajarea persoanei respective;

-prezentarea formularului IRM19 la încetarea raporturilor de muncă și indicarea ulterioară în formularul IPC21 a categoriei persoanei asigurate 101, 123.

Teme de discuție:

1. *Practica fiscală: angajatei, care se afla în concediu pentru îngrijirea copilului, i-a fost acordat ajutor material și o primă la sărbători, contabilitatea a indicat în IPC21 categoria 101. Care sunt urmările pentru stabilirea indemnizațiilor sociale pentru al 2 copil pe care l-a născut angajata în timpul concediului cu 1 copil?*